

BARN PÅ ~~FLYKT~~ FLYTT

Berättelser om familjer i bostadslöshet

Innehåll

1. Rita, mamma till tre barn
2. Hanna, mamma till ett barn
3. Majeed, pappa till två barn
4. Emelie, mamma till fem barn
5. Gabriella, mamma till två barn
6. Faduma, mamma till ett barn
7. Om rapporten

Inledning

Det här är sex berättelser från bostadsbristens Sverige. Sex föräldrars röster om hur det är att inte ha ett fast boende när man har barn.

Oavsett de vuxnas förutsättningar och möjligheter går det inte att ifrågasätta det faktum att det i Sverige idag är alldeles för många barn som växer upp utan ett tryggt hem. De här barnen drabbas hårt av en kringfläckande tillvaro och av att ständigt behöva flytta runt mellan tillfälliga boendelösningar. Det leder till svårigheter med att fullfölja skolgång, behålla kompisrelationer och ha fritidsaktiviteter som andra barn.

Samhällets yttersta skyddsnät blir alltmer grovmaskigt och bostadslöshet är ett omfattande problem som särskilt drabbar ensamstående mammor, på grund av låg inkomst och bristen på nätverk. Många av dem som kontaktar Sociala Missionen lever i akut bostadslöshet eller riskerar vräkning på grund av ekonomiska skäl.

“

Det känns som att det enda jag gjort de senaste åren är att leta bostad.

”

Rita, mamma till tre barn

Jag och min man har bott i Sverige i flera år. Vi har tre barn som är åtta, sex och fyra år. Vi har båda fast anställning. Vi vet hur svårt det är att ta sig in på bostadsmarknaden och hur hårt en familj drabbas av en långvarigt osäker boendesituation.

Till en början bodde jag inneboende med barnen i Botkyrka där de också fick förskoleplats. Då rummet var så litet tyckte vi att det var bäst att min man bodde hemma hos en kollega i Kista.

Min man hade stått i bostadskö i många år så när han erbjöds ett förstahandskontrakt blev vi jätteglada. Äntligen kunde vi flytta in i en egen lägenhet i en av Stockholms närliggande kommuner. Min man flyttade till lägenheten först men vi bestämde att jag skulle stanna i Botkyrka för att låta barnen gå kvar på förskolan terminen ut. Jag och barnen skulle alltså komma efter. Under denna tid lät min man en inneboende bo i lägenheten tillsammans med honom. Detta var ett stort misstag skulle det visa sig. Det uppstod en tvist med det kommunala bostadsbolaget som till slut gick till domstol. Trots att jag och min man fick hjälp från en advokat som var mycket hoppfull om att vi skulle vinna tvisten förlorade vi efter en lång process förstahandskontraktet till lägenheten. Vi blev tvungna att lämna lägenheten och barnen tvingades lämna sina nya förskolor, och flytta tillbaka till Botkyrka. Där kunde jag och barnen bo tillfälligt i det lilla rum

som vi tidigare hyrt som inneboende.

Efter bara några månader var vi tvungna att flytta ut och då var jag helt desperat. Min kollega var så snäll och erbjöd sig att hyra ut ett litet rum i sin lägenhet i Tullinge till oss. Vi flyttade dit alla fem. Barnen bytte förskola igen, för tredje gången på kort tid. Jag märkte tydligt hur de påverkades av alla uppbrott och av att se min stress och oro. Efter några månader insåg vi att det var ohållbart för oss alla att bo på så liten yta, så min man flyttade till en vän som bodde i Solna.

Jag och barnen bodde kvar i det lilla rummet hos min kollega ända tills hon vänligt men bestämt fick nog. Det var för mycket för henne att plötsligt ha en mamma och tre barn inneboende i sin lägenhet. Hon hade velat hjälpa till men sade att hon nu inte kunde erbjuda sin hjälp längre. Jag hade full förståelse och kände bara stor tacksamhet över den hjälp jag fått. Jag och barnen fick lov att bo kvar tills jag hittat någon annan lösning.

Varje vaken stund när jag inte arbetade eller tog hand om barnen letade jag på Blocket. Jag letade överallt. Jag ansökte om förtur i två olika bostadsköer men fick avslag.

Till slut hittade jag ett tillfälligt boende i Nykvarn som jag fick hyra. Jag och barnen flyttade dit men jag kände samtidigt att det var orimligt att barnen skulle byta skola igen. Det var uteslutet. Min äldsta

dotter hade börjat i förskoleklass och måste få gå kvar på sin skola. Så det blev långa bilresor mellan Nykvarn och Tullinge varje dag för att först ta barnen till skolan och därefter åka till mitt arbete. Vi gick upp väldigt tidigt men fastnade ofta ändå i rusningstrafik på motorvägen så min dotter kom ofta sent till skolan. Den frukost som skolan erbjöd kom vi försent till så jag fick ofta springa in på närmsta affär och köpa en påse frallor jag kunde ge till barnen. Vi var så stressade. Jag har försökt förtränga den här perioden, så jobbig var den.

De dagar som jag jobbade natt på sjukhuset fick barnen bo hos sin pappa som fortfarande bodde kvar i Solna. Då fick de åka därifrån till skolan och förskolan i Tullinge. Det var svårt för barnen, de kunde aldrig leka med kompisar eller hitta på något efter skolan. All extra tid handlade bara om att resa.

Efter ett tag fick jag ett samtal från en orolig skolkurator på min dotters skola. Hon och flera lärare hade märkt att min flicka som bara var sex år mådde dåligt. Hon var jättetrött på lektionerna, hängde inte med i skolarbetet och verkade inte ha energi att leka på rasterna. Det gjorde så ont att höra detta. Jag berättade hela historien och om hur vår boendesituation såg ut. Kuratorn var mycket förstående och sade att vi inte kunde ha det på det här sättet.

Skolan gjorde en orosanmälan till socialtjänsten men därifrån fick jag aldrig någon hjälp med bostad. Har man arbete kan man inte få hjälp, man måste leta själv. Jag letar och letar men kan inte se hur vi någonsin kommer lyckas hitta ett permanent boende själva. Trots att vi står

i bostadskö och att vi båda två har fast anställning. Då min man har betalningsanmärkningar kommer ingen acceptera oss som hyresgäster och de flesta privata hyresvärdar vill inte ha barn i lägenheten.

Det socialtjänsten däremot sade till mig var i princip att "om ni inte orkar med era barn kan vi placera dem". Hur kan man säga så till en mamma som gör allt i sin makt för att lösa sin familjs situation? Jag förstår inte.

Jag insåg snabbt att det var ohållbart att bo i Nykvarn, långt ifrån mitt arbete och barnens skolor. Alla var så trötta hela tiden. Vi var helt dränerade på energi kändes det som.

Så jag fortsatte att leta bostad i Tullinge med närområde. Till slut hittade jag en lägenhet som jag kunde hyra i andrahand. Här bor vi idag. Fördelarna är att det är nära till skola och jobb men nackdelarna är att det är väldigt dyrt och att hyresvärderna inte vill förlänga mer än tre månader i taget. Så osäkerheten är fortfarande stor. För att ha råd med hyran måste jag ofta ta dubbla skift vilket innebär både arbete på dagen och på natten. Det är galet! Oftast lyckas jag och min man avlösa varandra men jag har en vän som ibland får rycka ut som barnvakt när vi båda måste jobba.

Det känns som att det enda jag gjort de senaste åren är att leta bostad. Ibland undrar jag hur jag också ska orka vara mamma till tre barn med allt vad det innebär? Både min fysiska och psykiska hälsa har försämrats drastiskt. Jag har gått ned mycket i vikt och jag är konstant orolig och stressad. Jag känner inte att livet är glädjefyllt när jag bara lever för att kämpa.

Hanna, mamma till ett barn

Det här är vårt hem. Lägenheten är 33 kvadratmeter. Det är ett rum. En liten kokvrå i det där hörnet. Ett litet badrum. Vi fick hjälp av socialtjänsten att få den här lägenheten. Det är SHIS så vi får bo här i några år, men det är inget förstahandskontrakt. Vi har bott här i lite mer än två år nu. Vi får plats med en säng som är 105 centimeter, en soffa och ett litet bord. Vi sover i sängen tillsammans. Min son är fjorton år. Jag är ensam, min

son har ingen pappa. Jag kom till Stockholm 2015. Jag är flykting. Jag tvingades lämna min son i hemlandet, men till slut efter att ha kämpat i flera år fick han äntligen återförenas med mig. Han var elva när han kom till Sverige.

Min son är väldigt glad och social. Men han blir väldigt ledsen av att vi bor så här. När han kom till Sverige bodde vi ett tag på hotelljour. I sex månader. Det var katastrof. Vi behövde dela badrum

och kök med andra och det var så smut-
sigt. Det var inte bra för min son. Nu har
vi den här lägenheten. Den är väldigt
liten, men vi behöver inte dela med andra
åtminstone.

Min son är arg på mig. Han säger att
jag är dålig som inte kan ordna en lägen-
het. Jag har en kusin som bor i Hässelby.
Hennes barn och min son leker bra
tillsammans. Tidigare bodde min kusins
familj i en trea, men nu har de köpt ett
radhus. Innan pandemin var vi där och
hälsade på. Efteråt var min son så arg på
mig. Han sa att det är bara vi som har
det så här litet. Han sa ”hur kan du ha
bott i Sverige i flera år utan att ha ordnat
lägenhet?” Jag försökte lugna honom.
Gång på gång har jag förklarat för honom
att vår tid kommer och att det är svårt för
att jag är ensam. I andra familjer finns det
två föräldrar. Jag blir ledsen men vill inte
visa det för honom. Efter att vi kom hem
från min kusin och han grät på mig
stängde jag in mig på toaletten. Det är
enda stället där det går att vara ifred. Jag
grät och grät. Till slut knackade han på
dörren och frågade, ”mamma, mamma
vad gör du?” Jag sa att jag duschade. Om
han ser att jag är ledsen blir han ledsen.
Jag vill bara att han ska ha det bra. Jag gör
allt för honom.

Jag jobbar i hemtjänsten och det är jät-
tetufft. Jag har försökt att få schema och
bättre arbetstider, men det jag erbjuds är
en kvart här, tjugo minuter där. Mel-
lan varje besök måste jag stämpla ut så
arbetsdagarna blir långa, men jag får bara
betalt för en liten del. Snart kommer jag
kunna jobba heltid. Då kommer jag att
arbeta sex dagar i veckan. Men jag måste
jobba både lördag och söndag. Jag berätt-
ade för chefen att jag är ensam mamma,

att jag behöver få tid tillsammans med
min son när han är ledig, men hon sa att
hon inte kan erbjuda mig andra tider.
På vardagarna när han kommer hem
från skolan är han trött och några dagar
i veckan tränar han fotboll. Jag är orolig
för honom när jag jobbar. I lördags var
han i kyrkan. Det känner jag mig trygg
med, men i söndags ville han ut och
cykla. Eftersom jag jobbade sa jag att jag
inte ville det. Området där vi bor är inte
bra för barn. Det är väldigt tung trafik
här utanför och jag är rädd att han ska bli
påkörd. När jag kom hem efter jobbet var
han less för att han hade varit inne hela
dagen. Han spelar fotboll här inne ibland.
Skjuter bollen på garderobsdörren. Jag
säger åt honom att han inte kan göra det,
att han måste tänka på grannarna.

Han vill inte bjuda hem kompisar. Han
skäms för att vi bor så här. De pratade
om sina rum i skolan på en lektion och
det var jobbigt för honom. Han kom hem
och sa ”mamma, alla har eget rum utom
jag. Jag är för stor för att dela säng med
min mamma”.

Jag jobbar och kämpar, men det är
svårt när jag är ensam. Jag måste vara
både mamma och pappa. Den här lä-
genheten kostar nästan sjutusen kronor.
Mina vänner har förstahandskontrakt
och större lägenhet, men mindre hyra än
mig. Jag har inte möjlighet att spara just
nu för att köpa en lägenhet. Om fem år
kanske jag kan få en lägenhet genom bo-
stadskön. Jag drömmer om den dagen då
vi har varsitt sovrum och ett vardagsrum
där vi kan umgås, titta på tv tillsammans.
Men en tvåa vore också bra. Bara han kan
få ett eget rum. Lite privatliv. Han behö-
ver det. Jag tänker hela tiden på honom.
Det är för honom jag kämpar.

“

Han vill inte bjuda hem
kompisar. Han skäms för att
vi bor så här.

”

Majeed, pappa till två barn

Jag kommer från Iran, där jag arbetat i över tjugo år som lärare. Vi hade ett gott liv och bodde i en fin lägenhet i Teheran, jag, min fru och våra två barn. På grund av mitt politiska engagemang blev vi tvungna att lämna landet 2008. Min fru och mina barn, som då var ett och sex år, åkte först. De reste till Sverige. Efter sex månader lämnade även jag Iran. Jag tog mig till Tyskland. Då vi var desperata att få vara tillsammans reste min fru och mina barn också till Tyskland. Där bodde vi i ungefär ett år, på tre olika flyktingförläggningar i olika tyska städer. Sedan kom beslutet att hela familjen måste tillbaka till Sverige, då det var till Sverige min fru och mina barn först kommit. Så vi reste tillbaka till Sverige och hamnade på en flyktingförläggning utanför Stockholm med cirka sextio andra familjer. Därifrån blev vi skickade till en förläggning i Gävle där vi bodde i omkring två veckor. Sedan flyttade vi till Jönköping där vi fick bo på en ny flyktingförläggning.

År 2010 kom beslutet från Migrationsverket att vi inte fick stanna i Sverige utan måste tillbaka till Iran. Då detta var en omöjlighet för mig valde jag att överklaga beslutet men för att göra detta behövde jag hjälp. Jag gick då till en kyrka i Jönköping och träffade en pastor som kom att få otroligt stor betydelse för mig och min familj. Utan honom hade det inte gått vägen. Det blev en lång process på flera år men med hjälp av pastorn, en kontakt

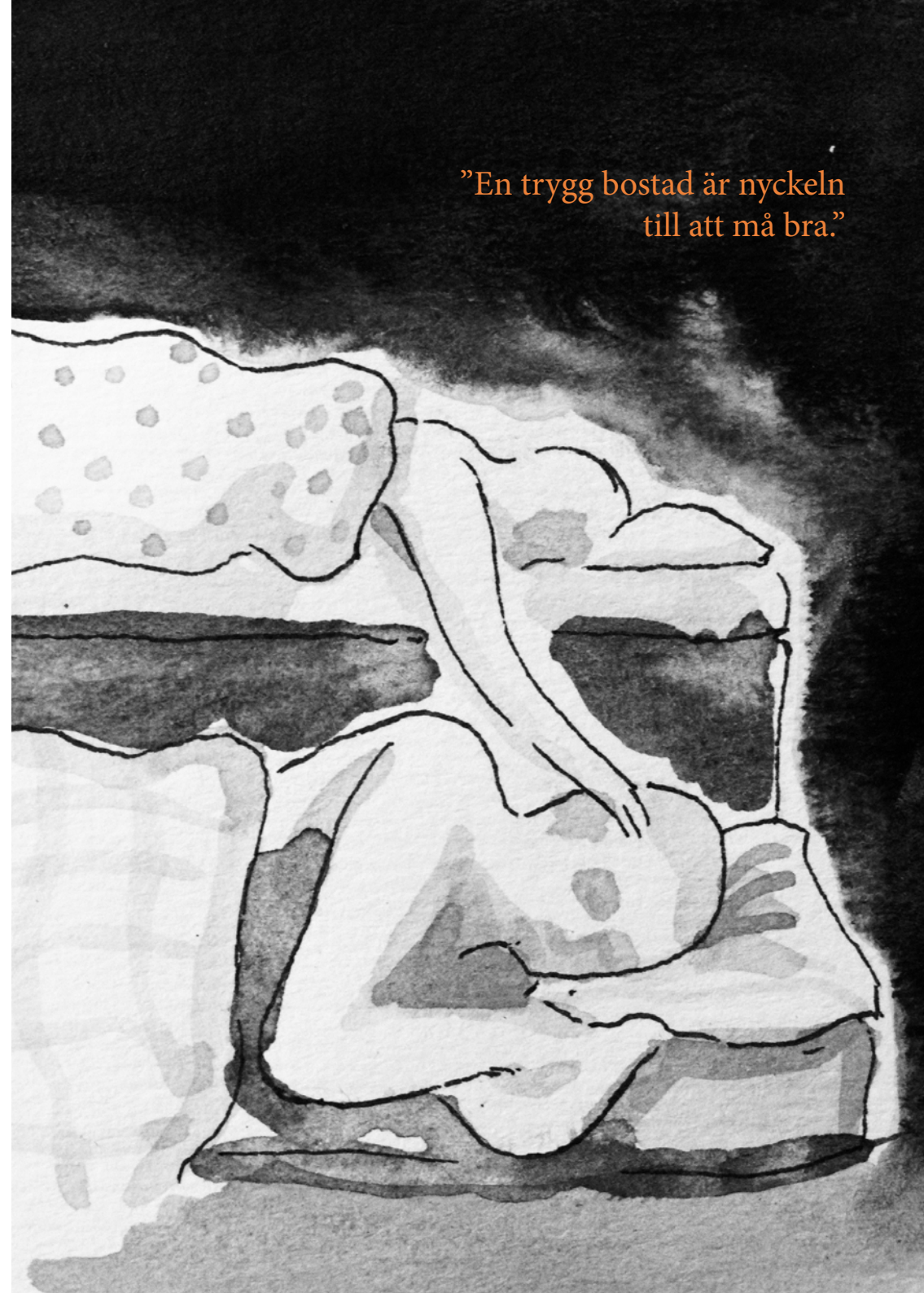
inom Frälsningsarmén och en advokat fick vi till slut uppehållstillstånd i Sverige. Att ha en svensk person, som förstår systemet, vid sin sida betyder allt. För oss blev det nyckeln till Sverige och vi är så tacksamma för det.

Totalt blev det sex år i Jönköping för oss och vi hade gärna stannat där. Jag gick på SFI för att lära mig svenska, stod i bostadskö och väntade på ett förstahandskontrakt. Men plötsligt drabbades min fru av en svår psykos och flyttades till Stockholm för sjukhusvård. Läkarna sade att hennes hastiga insjuknande förmodligen var en reaktion på alla svåra upplevelser hon genomgått de senaste åren, all stress och oro. För barnen var det fruktansvärt att se sin mamma bli så svårt psykiskt sjuk. De kände inte igen henne.

En dag informerades jag om att det även fanns en lägenhet till mig och barnen i Stockholm. Det var ju viktigt att barnen var nära sin mamma sade man. Jag åkte till ett möte hos socialtjänsten i en Stockholmskommun och efter att de berättat om den här nya lägenheten lade de fram ett kontrakt på bordet. De sade att jag skulle skriva på. Jag kände mig tvingad. Jag skrev under då jag uppfattade att det var viktigt, men då jag inte hade tolk vid mötet förstod jag ingenting av vad som stod på pappret. Min son som var fjorton år var med på mötet och han sade också ”skriv på, pappa!”

Jag och barnen flyttade till Stockholm till vad vi trodde var en lägenhet där vi

”En trygg bostad är nyckeln till att må bra.”

kunde stanna. Äntligen kunde vi satsa på studier, arbete och vårt framtida liv. Min enda önskan var att kunna arbeta igen och försörja min familj. Det är jätteviktigt för mig. Så chocken blev stor när vi blev uppsagda efter två år, precis när vi börjat känna oss hemma i området och barnen trivdes i skolan och med kompisar. Jag förstod ingenting. Det skulle visa sig att jag skrivit på ett tillfälligt kontrakt för två år. Vart skulle vi nu ta vägen?

Jag hade förlorat min köplats i Jönköping så dit kunde vi inte återvända. Jag och barnen mådde mycket dåligt psykiskt. Vi gick alla hos psykolog. Min dotter och son hade påverkats mycket av alla flyttar mellan olika flyktningförläggningar och av deras mammas hastiga insjuknande. Både jag och min dotter, som var åtta år, diagnostiserades med posttraumatiskt stressyndrom. Det var svårt för barnen att gå i skolan eftersom de mådde sämre och sämre psykiskt. Trots att skolkuratorer och psykologer skickade intyg till socialtjänsten där de påtalade sin oro och sade att vi måste få hjälp meddelade socialtjänsten att det inte fanns någon hjälp att få. Ansvaret låg hos mig.

Problemet var att jag var i så dåligt skick både psykiskt och fysiskt att det inte fanns någon som helst möjlighet för mig att söka bostad själv. Jag kunde inte längre kontrollera min kropp kändes det som. Jag darrade och skakade. Oron över den kommande uppsägningen och risken för hemlöshet var stor. Varje natt sov jag på en madrass på golvet bredvid min dotters säng så att hon kunde hålla en hand på mitt huvud. Annars kunde hon inte sova. Men det blev inte så mycket sömn för mig. Jag kände att sömnlösheten och oron höll på att äta upp mig.

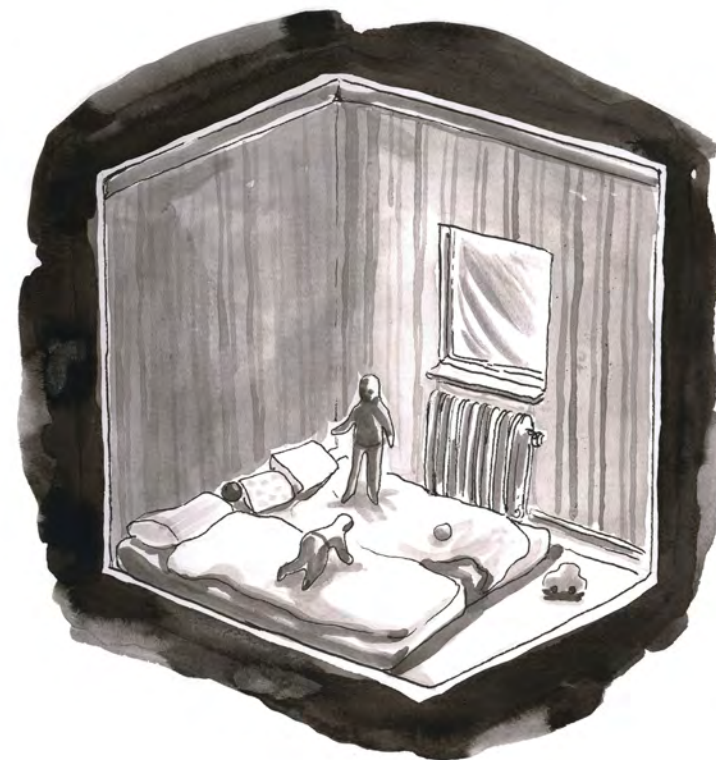
Jag var helt desperat när jag vände mig till en församling i Stockholmsområdet där jag visste att det arbetade en man från Iran. Kanske han kunde hjälpa mig? Den församlingsanställda blev ett stöd och det var genom honom som jag kom i kontakt med Sociala Missionen. På Sociala Missionen fick jag ett ombud som kunde hjälpa mig i den snåriga kontakten med myndigheterna.

Alla svenska myndigheter var som en djungel för mig. Det var stor brist på information och dålig tillgång till tolk så situationen kändes helt hopplös. Min svenska är ganska bra, men när jag är uppstressad och en handläggare sitter och pratar sitt myndighetsspråk förstår jag ingenting.

Efter cirka ett år av möten och påtryckningar hos socialtjänsten med mitt ombuds hjälp fick jag till slut veta att jag, på grund av min svåra psykiska ohälsa, hade beviljats en försökslägenhet dit jag kunde flytta tillsammans med mina barn.

Vi flyttade till den nya lägenheten i somras och trivs jättebra. Vi kan andas ut. Det känns som att en stor sten har lyfts från mina axlar. Barnen bor på heltid hos mig men träffar också sin mamma regelbundet. Men tyvärr är hon fortfarande väldigt sjuk och äter starka mediciner. Det gör oss alla väldigt ledsna.

Socialtjänsten har sagt att tanken med försökslägenheten är att den kan leda till ett förstahandskontrakt om allting går bra. Jag ska göra allt i min makt för att det här ska fungera. En trygg bostad är nyckeln till att må bra. Min dröm är att kunna arbeta igen och att barnens mamma ska bli frisk. Efter många förlorade år hoppas jag nu på en ljusare framtid.

Emelie, mamma till fem barn

Jag får mycket hjälp av min mamma. Jag har bott hos henne i fem år nu eftersom jag inte har någon egen lägenhet. Jag bor i ett litet fjuttigt rum med två av mina barn som är ett och tre år gamla. Det är jättejobbigt och tuftt, men jag försöker. Men har man inte jobb så kan man inte få en lägenhet och kan inte betala hyra. Jag har varit föräldraledig men nu är föräldrapenningen slut. Jag är utbildad och söker jobb, men det är inte så lätt i och med pandemin. Jag vill jobba, men det är lättare sagt än gjort.

Jag har fem barn. Den äldsta, han fyller snart arton, bodde bara med mig i

två år. Sedan blev han omhändertagen av myndigheterna för att hans pappa drack för mycket. Vi ses ibland och håller kontakten per telefon. Min åttaåring och tioåring bor hos deras pappa. Vi separerade 2015. Han har ensam vårdnad. Jag vet inte varför jag gav honom det faktiskt. Jag försöker få gemensam vårdnad nu. Jag vill att de ska vara hos mig på helgerna eller varannan vecka, men jag måste ha en egen lägenhet och sängar och så först.

Jag är född norr om Stockholm, men nu bor vi i västerort. Min mamma har en trea. I mitt och barnens rum har vi inte plats för en säng just nu, utan vi sover

på två madrasser. Jag hade en liten madrassupphöjning förut, men den blev gammal och äcklig så vi fick kasta den. Nu sover vi direkt på golvet. Det känns i kroppen. Jag har ont i sidan. Jag behöver få tag i en säng. Barnen är ju så små. De tycker att det är roligt. De leker att det är en koja och så lägger de sig på madrasserna på golvet och sover. De tycker att det är mysigt att bo hos mormor och vill inte bo någon annanstans.

Det är väldigt jobbigt att vara i den här situationen. Jag är ofta ledsen. Det känns som att jag inte har kontroll. Jag är 41 år och vill kunna ge barnen vad de behöver. Riktiga sängar. Jag är ledsen och tänker framför allt på barnen. Det är jättetufft att

snart stått i bostadskön i tio år. Får jag inget jobb kanske jag kan vinna på lotto, haha. En miljon vore inte fel.

Att ha ett stabilt boende betyder att man mår bättre. Man kan träna. Man kan leva och vara glad. Man blir mer aktiv och positiv. Ett bra boende betyder mycket för både kropp och själ. Man behöver inte tänka och oroa sig så mycket då. För barnen skulle ett långsiktigt boende innebära att de kan få en plats som är deras, där de kan känna att här har jag mitt rum och mina saker. När de är lite äldre, runt åtta-tio år blir det viktigare att kunna stänga om sig. Även barnen behöver kunna koppla av och få lite egentid ibland. För min tioåring, som bor med

”Det är jättetufft att inte ha någonstans att bo. Eller, jag bor ju hos mamma, men det är jobbigt för jag vill ha en egen lägenhet.”

inte ha någonstans att bo. Eller, jag bor ju hos mamma, men det är jobbigt för jag vill ha en egen lägenhet. Min dröm är att ha en egen lägenhet, en femma. Eller ett litet hus där barnen får varsitt rum med leksaker. Alltså att kunna leva som en bra familj. Och så drömmer jag om att min man ska få komma hit. Han är inte i Sverige just nu. Mitt mål är att ha allt detta om fem år. Jag hoppas att det kommer tidigare, kanske om tre år men jag tror inte det. Man måste se framåt, ha en plan. Det är tufft, men vad ska man göra. Situationen som är nu är bättre än att bo på gatan. Prio ett är att få ett jobb. Det är första steget. Sedan kan jag jobba ett tag och så småningom få en lägenhet. Jag har

sin pappa, har det blivit viktigare med privatlivet. Det är viktigt att respektera det. Det är bra att de får lära sig att deras kroppar är deras egna. Jag försöker gå ut när han vill vara ifred.

Min mamma hjälper mig som sagt mycket med barnen. Så att jag kan komma ut och ta en promenad, fika eller få gå och handla själv. Det är viktigt att få små pauser. Framför allt när man är ensamstående. Det är lättare när man är två. Jag har ju en man men han är inte här just nu. Jag tycker att de borde sänka hyrorna för barnfamiljer. Och höja bostadstilläggen och bostadsbidragen så att det blir lite lättare. Det är inte lätt att vara småbarnsmamma.

“

Det finns inget värre.
Att inte kunna ge sina barn
trygghet. Då tar många
kvinnor hellre risken att
utsättas för våld.

”

Gabriella, mamma till två barn

Jag är ensamstående mamma till två barn i förskoleåldern och blev tvungen att lämna min man på grund av våld. Jag har bott i Sverige i fem år.

Vi kom till Sverige tillsammans, min man, jag och våra två barn. Det jag nu vet om honom hade jag aldrig kunnat tro när vi träffades. Han var så charmig, en riktig gentleman. Han blev som förbytt, mer och mer kontrollerande. Det eskalerade och han misshandlade mig svårt flera gånger.

Från en dag till nästa blev det tydligt att vi inte längre kunde bo kvar med honom. Det var för farligt. I den akuta situationen som uppstod lyckades socialtjänsten hitta ett skyddat boende till mig och barnen, dit vi kunde flytta. Där bodde vi några månader och det kändes tryggt. Men plötsligt sade socialtjänsten att de inte kunde hjälpa oss längre. De var tydliga med att jag måste flytta ut och hitta något eget. Jag var så rädd att min man skulle hitta oss. Jag upplevde inte att socialtjänsten tog min rädsla på allvar.

Vart skulle jag och barnen ta vägen? Jag hade varken jobb, pengar, nätverk eller familj. Barnen var bara ett och tre år då. I fyra dagar satt jag bara och grät. Personalen på det skyddade boendet gjorde allt de kunde för att hjälpa oss. Jag upplever att, till skillnad från socialtjänsten där jag kände att jag stängades mot en vägg, visade personalen på boendet så mycket medmänsklighet och förståelse för vår situation.

Till slut lyckades de hitta ett nytt skyddat boende till oss. Vi flyttade dit och trivdes jättebra. Det blev vårt hem. Känslan av att socialtjänsten kunde ringa

när som helst och säga att vi måste flytta fanns dock där hela tiden. Det var jobbigt. Man går hela tiden omkring med ett orosmoln hängandes över sig.

En bostad är hela grunden för att kunna leva. Utan bostad kan du inte göra någonting. Efter en tid på det nya boendet, när vi hade landat, kunde barnen börja på sin nya förskola. Då kände jag mig redo att börja söka jobb. Jag fick först ett halvtidsjobb men det blev senare det heltidsjobb som jag har kvar än idag.

Jag kunde äntligen börja söka bostad själv. Efter cirka tre månader hittade jag ett andrahandskontrakt som passade oss bra, men det var dyrt. Det var en liten lägenhet och månadshyran var 14 000 kronor. Men som tur är räckte min lön till detta så här bor vi kvar idag. Jag är lyckligt lottad som har ett jobb så att jag kan betala för den här lägenheten. Men jag tycker att månadshyran är alldeles för dyr. Jag hade gärna lagt en del av de här pengarna varje månad på mina barn istället. Så som det ser ut nu blir det inte mycket pengar kvar till dem.

Jag vet många kvinnor i liknande situationer som inte har någon inkomst och då är det nästan omöjligt att ta sig ur en våldsam relation. Det var vanligt förekommande på det skyddade boendet att kvinnor, av rädsla för att bli bostadslösa när de var tvungna att flytta ut, valde att flytta tillbaka till sin våldsamma man istället. Det beskriver väl hur fruktansvärt det är att vara bostadslös med sina barn. Det finns inget värre. Att inte kunna ge sina barn trygghet. Då tar många kvinnor hellre risken att utsättas för våld.

Faduma, mamma till ett barn

Jag föddes i Somalia. När kriget kom förlorade jag stora delar av min familj däribland min man och lilla son på två år. Jag blev vittne till när de dödades. Som 19-åring hamnade jag på sjukhus och därefter följde många mycket svåra år i olika flyktingläger. När jag, för femton år sedan, till slut kom till Sverige kände jag en stor lättnad. Äntligen visste jag att jag var trygg i ett land utan krig. Men mina erfarenheter hade lämnat stora sår i min själ och jag diagnostiserades med posttraumatiskt stressyndrom.

Jag har många sorger i mitt liv men de största sorgerna är mina söner - min första son som inte finns längre och min andra son som jag splittrades ifrån. Han är idag en vuxen man och bor i Tyskland. Han lider av svår psykisk ohälsa på grund av sina upplevelser under barndomen när vi var på flykt.

När jag hade varit i Sverige i sju år mädde min son i Tyskland så dåligt att jag insåg att jag måste åka till honom för att vara där. Min dotter var liten och följde med. Jag försökte göra allt i min makt för att hjälpa honom men han var så sjuk att jag inte kunde göra någonting. De starka medicinerna hade gjort att jag inte längre kände igen den glada pojke han en gång varit. Jag visste att han behövde mig men jag kände mig otillräcklig. Mitt hjärta gick sönder.

När vi kom tillbaka till Sverige, jag och min dotter, var jag så ledsen och mädde dåligt. Att vi inte heller hade någonstans att bo förvärrade situationen. Jag fick

veta att jag, när jag varit i Tyskland hos min son, hade missat att betala avgiften till Bostadsförmedlingen. Jag hade också missat deras påminnelse. Så jag hade förlorat hela min intjänade kötid på sju år. Jag trodde inte det var sant. Jag som hade gjort allting som man sagt åt mig att göra när jag först kom till Sverige var nu tillbaka på ruta ett.

Utan poäng i bostadskön, utan jobb och utan nätverk är det inte lätt att hitta bostad i Sverige. Jag har också dålig kunskap om datorer så jag har svårt att söka själv på internet.

Jag var desperat och vände mig till socialtjänsten för hjälp. Där möttes jag av misstro och jag upplevde inte att det fanns någon som helst vilja att hjälpa mig. Jag blev tvungen att gång på gång förklara varför jag lämnat Sverige för att åka till min son i Tyskland. Man ville inte förstå vår situation utan det kändes som om jag blev straffad för att jag åkt iväg. Vilken mamma hade inte åkt iväg för att hjälpa sitt barn?

Därefter följde många år i bostadslöshet med min dotter. Dessa år har tärt hårt på oss båda. Ibland lyckades jag hitta någon tillfällig boendelösning själv, men ofta visste vi inte vart vi skulle ta vägen. Då beviljades vi tillfälliga boendelösningar av socialtjänsten. Jag kommer inte ens ihåg alla ställen vi bott på men det är många hotelljourer och vandrarhem i många olika delar av Stockholm. Märsta, Bromma, Vällingby, Kungens kurva, Rinkeby, Sundbyberg...

Man tog ingen hänsyn till min psykiska ohälsa och hur detta runtflyttande påverkade oss båda två. Då jag var väldigt mån om att min dotter inte skulle behöva byta skola varje gång vi flyttade blev resvägarna orimligt långa. Vi gick upp jättetidigt på morgonen för att ta oss över hela stan så att min dotter inte skulle komma för sent till skolan. Sedan var det lika långt hem varje dag. Vi var helt slut. Att leka med kompisar eller gå på aktiviteter efter skolan var otänkbart då resvägen var över en timme lång.

Lärarna sade till mig att min dotter var trött och hade svårt att hänga med på lektionerna. Och läxläsning var hon ofta

för trött för. Hon var ledsen, rädd och orolig då hon såg mig må så dåligt. Men vad skulle jag göra?

Under dessa år var det nästan omöjligt för mig att följa mina SFI-studier. Jag var sönderstressad och oroade mig för allt. Jag var nära att tappa fotfästet helt och hållet. Mardrömmarna plågade mig och jag kunde bara sova några timmar per natt.

Dessa år utan bostad känns som en evighet och på något sätt som förlorade år. Jag har svårt att prata om det nu faktiskt. Att inte kunna ge sitt barn trygghet är det värsta en förälder kan gå igenom och för mig var det tredje gången gillt.

Från första dagen jag kom till Sverige har jag gjort mitt bästa och kämpat för att förstå det svenska samhället. Min dröm har hela tiden varit att bli en del av det här nya landet. Men det har inte varit lätt.

Min upplevelse är att jag bemötts på helt olika sätt av olika delar av det svenska samhället. Hos socialtjänsten upplever jag att handläggarna bara vill hitta fel. Grundinställningen är att jag har gjort något misstag så att de kan ha en anledning att avslå min ansökan. Det har gjort mig så ledsen då jag hela tiden kämpat så mycket. Hos både Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har jag däremot upplevt en känsla av vilja att hjälpa till. För att inte tala om mina lärare på SFI-utbildningen som var så duktiga och engagerade. De trodde på mig och ville verkligen att jag skulle lyckas. Och det gjorde jag också. Idag kan jag både prata och skriva på svenska. Jag är så tacksam för det.

Sedan ett år tillbaka bor jag och min tioåriga dotter i en liten lägenhet på ett

rum och kök som vi hyr i andra hand. Den är väldigt liten men fungerar bra för oss. Vi slipper flytta, vi vet var vi ska bo varje natt och min dotter har bytt skola till en i närområdet. Hon är mycket gladare nu och då blir även jag glad. Vi hade inte klarat att leva under osäkra boendeförhållanden länge till.

När vår boendesituation löste sig kändes det som att allt föll på plats. Arbetsförmedlingen erbjöd mig en praktikplats på ett äldreboende och idag har jag fått jobb där. Jag arbetar i köket och serverar de äldre mat. Jag känner att jag har en plats i samhället och jag älskar att vara självförsörjande. Jag kan till och med betala så att min dotter kan gå på fritids!

Om rapporten

Sociala Missionen är en allmännyttig ideell förening som sedan starten 1917 har arbetat med att bekämpa orättvisor, ge råd och stöd och driva opinionsarbete på det sociala och diakonala området. I vår socialrättsliga rådgivningsverksamhet arbetar vi med att informera om regler, process och praxis, vara ett stöd vid myndighetskontakter samt vid behov representera enskilda gentemot socialtjänst och andra myndigheter. Sociala Missionens medlemmar är ett 40-tal församlingar inom Equmeniakyrkan.

Namn och platser i rapporten är fingerade för att personerna i berättelserna ska förbli anonyma. Berättelserna är individuella och innehåller högst personliga upplevelser.

Sociala Missionen vill tacka de sex familjer som delat med sig av sina berättelser. De har berättat om sina omständigheter och delat med sig av tankar och känslor i en svår situation. Sociala Missionen vill också rikta ett tack till Isak Nygren som bidragit med illustrationer, Saga Markkula Björkman som formgett rapporten och Petrus och Augusta Hedlunds stiftelse som möjliggjort för Sociala Missionen att ta fram denna rapport.

sociala missionen

Titel: Barn på flykt flytt - berättelser om familjer i bostadslöshet

Författare: Lotta Rapacioli och Erika Ershammar

Grafisk form: Saga Markkula Björkman

Illustrationer: Isak Nygren

Publicering: December 2020

Reviderad: 2022